AzTU-nun nəzdində Bakı Texniki Kolleci

Torpaq coğrafiyası və torpağın mühafisəsi

İmtahan Suallar

Əziz tələbələr doğru cavab A variantıdır.

1. Yerin üst münbit qatına nə deyilir?
A) Torpaq B) Humus C) Budaq D) Münbit E) Yarpaq
2. Torpaqşünaslıq elmini kim yaratmışdır?
A) Dokuçayev B) Salayev C) Həsənov D) Erotosfen E) Ptolomey
3. Dağ süxurlarının su , hava və müxtəlif növ canlı və cansız orqanizmlərin birgə fəaliyyəti nəticəsində təbii yolla dəyişdirilmiş xarici qatma nə deyilir?
A) Torpaq B)Profil C) Humus D) Meşə E) Yarpaq
4.Torpaqşünaslıq elmi neçənci əsrdə formalaşmışdır?
A) 19 əsr B) 20 əsr C) 17 əsr D) 10 əsr E) 15 əsr
5. Azərbaycanda torpaqşünaslıq elmi kimlər tərəfindən yaradılıb?
A) H.Ə.Əliyev , M.E.Salayev B) M.Müseybov, V.V. Dokuçayev
C) Ş.B.Talıbov , M.M.Məmmədov D) Sibirstev, Dokuçayev E) V.İ.Volobuyev, V.V.Dokuçayev
6. Torpağın əsas xassəsi nədir?
A) Münbitliyi B) Çürüməsi C) Humusluğu D) Kimyəvi E) Fikizi
7. Torpağın inkişaf tarixi neçə mərhələdən keçir ?
A)10 B) 5 C) 11 D)12 E) 15
8. Torpaqların xassələri və münbitliyi haqqında pərakəndə biliklərin yaranması hansı inkişaf mərhələsinə aiddir?
A) I mərhələ B)II mərhələ C) V mərhələ D) VI mərhələ E) X mərhələ
9.Əkinçiliyin təşəkkül tapması torpağın hansı inkişaf mərhələdinə aiddir?
A)1 B)2 C)3 D)4 E) 5
10.Torpaq və ondan istifadə haqqında ilkin biliklərin toplanması neçə inkişaf mərhələsinə aiddir?
A) 2 mərhələ B) 1 mərhələ C) 5 mərhələ D)6 mərhələ E) 10 mərhələ
11.İlk torpaq kadastrının hazırlanması hansı inkişaf mərhələsiə aiddir?
A)2 B)3 C)1 D)5 E)6
12.Torpaq haqqında ilk biliklərin sistemləşdirilməsi mərhələsi neçənci mərhələdə olmuşdur?
A)3 B) 4 C)1 D)2 E)5
13.Torpaqların tədqiq olunması və torpaq-kadastr işləri mərhələsi işləri neçənci inkişaf mərhələsidir?
A) 4 B) 2 C) 1 D) 5 E) 6

14.Torpağa müasir baxışların yaranması neçənci inkişaf mərhələsidir?
A)5 B)6 C)1 D)2 E)7
15.Aqregeologiya oqrokultur kimya və torpaq xəritəçiliyinin təşəküll tapması neçənci inkişaf mərhələsinə aiddir?
A) 6 B) 5 C)1 D) 2 E) 7
16.Genetik torpaqşünaslığın yaranması mərhələsi neçənci inkişaf mərhələsidir?
A)8 B) 7 C) 10 D) 5 E) 9
17.Torpaq haqqında Dokuçayev təliminin intensiv inkişafı,onun differensiyası neənci inkişaf mərhələsidir?
A) 8 B) 7 C) 10 D) 5 E) 9
18.Torpaqşünaslıq elmi ilk dəfə hansı ölkədə yaranmışdır?
A) Rusiya B)Almaniya C) Avstrya D) İsveçrə E) Norveç
19.Torpaqşünaslığın sürətlə inkişafı yeni yeni sahələrin və təlimlərin yaranması mərhələsi neçənci inkişaf mərhələsidir?

A) 9 B) 8 C) 7 D) 5 E) 6

20. Torpaqşünaslığın ən müasir inkişaf və beynəlxalq əməkdaşlıqlıq mərhələsi neçənci mərhələdir?

A) 10 B) 9 C) 7 D) 6 E) 5

21.Azərbaycanda torpağın coğrafi tədqiqatlarına neçənci ildə balanmmışdır?

A) 1925 B) 1930 C) 1950 D) 1926 E) 1940

22. Torpağın genezisi neçə ardıcıl mərhələdən ibarətdir?

A) 3 B) 4 C) 2 D) 5 E) 6

23. Maddələrin çevrilməsi və daşıması ilə bağlı elementar aktların baş verdiyi bu qrup proseslər nə adlanır?

A) mikroproselər B) makroproseslər C) mezoproseslər

D) meqaproseslər E) metaproseslər

24. Torpaq əməlgəlmənin indiki mərhələsində qeyri- sabit maddələrdən ibarət müəyyən fond formalaşır bu fondun adı nədir?

A) Rezerv B) Ehtiyat C) Maliyyə D) Torpaq E) Büdcə

25. Torpaqəmələgəlmənin başlanğıcı , torpağın inkişaf mərhələsi, inkişaf etmiş (yetkin) mərhələ bu nədir ?

A) Toprağın genezisi B) Torpağın münbitliyi C) Torpağın fizikası

D) Torpağın kimyası E) Torpağın humusu

26.Torpağın ayrı- ayrı spesifik xassələrinin formalaşması, podzollaşma, humus akkumlyasiyası , apreqat yaranma , və s toprağın hansı prosesinə aiddir?

A) mezoproses B) mikroproses C) makroproses D) meqoproses E) metoproses

27. Torpaq tiplərinin , genetik horizontlar sistemi , qara torpaq, podzollu torpaqlar və s yaranır. Bu hansı prosesdi?

A) makro B) mezo C) mikro D) meqa E) meto

28. Torpağa daxil olan enerjinin əsas mənbəyi nədir?

A) Günəş radiasiyası B) Su radiasiyası C) Atom radiasiyası

D) Bio radiasiyası E) Nüvə radiasiyası

29. Canlı orqanizmlər və onların yaşadığı mühitin birgə yaratdığı vahid təbii kompleksə nə deyilir?

A) Ekosistem B) Biosistem C) Makrosistem

D) Mikrosistem E) Meqasistem

30. Torpağın neçə struktur səviyyəsi vardır

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 6

31. Unikal mürəkkəb tərkibə malik təbii cismə nə deyilir?

A) torpaq B) yarpaq C) humus D) münbitliyi E) budaq

32. Ana süxurların aşınma məhsulları olub, yarandığı yerdə toplanırlar

A) Elüvial B) Delüvial C) Prolüvial D) Allüvial E) Flüvial

33. Yağış və ərinti suları vasitəsilə yamaclarda çöktürülmüş gətirmələrdir. Bu hansı süxurlardır?

A) Deluvial B) Elüvial C) Prolüvial

D) Allüvial E) Flüvial

34. Çay daşqınları zamanı çökdürülmüş çöküntülərdən ibarətdir. Bu hansı süxurlardır?

A) Allüvial B) Flüvial C) Elüvial D) Delüvial E) Prolüvial

35. Ağır torpaqlar hansılardır?

A) Ağır gillicəli B) Yüngül gillicəli C) Gillicəli

D) Orta gillicəli E) Zəif gillicəli

36. Ağır struktursuz torpaqların xüsusiyyəti hansıdır?

1. Əlverişsiz fiziki – kimyəvi xüsusiyyət 2. Əlverişli fiziki – kimyəvi xüsusiyyət

3. Asanlıqla şişir. 4. Qaysaq bağlamır 5. Asanlıqla şişmir 6. Yüksək sıxlığı var

A) 1.3.6 B) 1.3.4 C) 2.3.6 D) 2.3.4 E) 1.2.3

37. Torpaqda üzvi maddənin elmi tədqiqatına nə vaxt başlanmışdır?
A) XIX əsrin yarısı B) XX əsrin əvvəli C) XI əsrin sonu
D) XIX əsrin II yarısı E) XXI əsrin yarısı

38. Humusun təbiəti haqqında orijinal konsepsiya kim tərəfində irəli sürülüb?
A) Vaskman B) Humbolt C) Dokuçayev D) Vilyams E) Şmuk

39. Torpaqda və biosferdə üzvi maddələrin ilkin mənbəyi nələrdir?
A) İlkin produsetlər B) Heyvan çürüntüsü C) Mineral birləşmə
D) Yosunlar E) Şibyələr

40. Torpağın üzvi maddəsinin əsas hissəsinə nə deyilir?
A) Humus B) Münbit C) Humin D) Çürüntü E) Fulvo

41. Spesifik humus birləşmələri üzvi birləşmələrin neçə faizini təşkil edir?
A) 80-90% B) 70-80% C) 60-70% D) 40-50% E) 50-60%

42. Mineral və üzvi mənşəli turşularda həll olmayan humus birləşməsi qrupuna nə deyilir?
A) Humin turşuları B) Fulvoturşuları C) Humus turşular
D) Spesifik turşular E) Amin turşular

43. Humusun ekstraksiya olmayan hissəsinə nə deyilir?
A) Humin B) Humus C) Münbit D) Himato E) Prohumin

44. Fulvoturşularla humin arasında aralıq xassələrə malik humus maddələrinə nə deyilir?
A) Himatomelan B) Humustomelan C) Fulvomelan
D) Spesifikmelon E) Fitomelan

45. Torpaq neçə fazadan ibarətdir?
A) 4 B) 5 C) 3 D) 6 E) 2

46. Torpağın bərk fazası nədən ibarətdir?
A) Mineral və üzvi B) Torpaq məhlulu C) Torpaq havası
D) Torpaqcanlıları E) Mineral və torpaq

47. Torpağın maye fazası nədən ibarətdir?
A) Torpaq məhlulu B) Torpaq havası C) Torpaq canlıları D) Minel E) Üzvi hissə

48.Torpağın qaz şəkilli fazası nədən ibarətdir?
A) Torpaq havası B) Torpaq canlısı C) Torpaq məhlulu D) Mineral və üzvi E) Torpaq yosunu

49. Torpağın canlı fazası nədərn ibarətdir?
A) Torpaq canlıları B) Torpaq məhlulu C) Torpaq havası
D) Mineral və üzvi E) Torpaq yosunu

50. Qeyri- spesifik üzvi birləşmələr ümumi kütlənin neçə faizini təşkil edir?
A) 1-2% B) 3-4% C) 1-5% D) 10-15% E) 6-7%

51. 4º C –də torpağın bərk fazasının həmin həcmdə olan suyun kütləsinə olan nisbətinə nə deyilir?
A) Torpağın bərk fazasının sıxlığı C) Torpağın maye fazasının sıxlığı
B) Torpağın qaz fazasının sıxlığı D) Torpağın bərk məsaməliyi
E) Torpağın qaz məsaməliyi

52. Elementar torpaq areallarının qanunauyğun məcmusuna nə deyilir?
A) Torpaq örtüyünün strukturu B) Bitki örtüyünün strukturu
C) Heyvan örtüyünün strukturu D) Humus örtüyünün strukturu
E) Humin örtüyünün strukturu

53. Xırda , çox vaxt isə mikrorelyeflə əlaqədar olan ETH bir-birini əvəz etməsinə nə deyilir?
A) Mikrokombinasiya B) Mezokombinasiya C) Makrokombinasiya

D) Meqakombinasiya E) Metrokombinasiya

54. Makrorelyefle şərtlənən mezakombinasiyaların nəkan daxilində bir- birini əvəz etməsinə nə deyilir?
A) Makrokombinasiya B) Mikrokombinasiya C) Mezokombinasiya
D) Meqakombinasiya E) Metrokombinasiya

55. Torpaqda suyun donması iri məsamələrdə neçə dərəcə temperaturda baş verir?
A) 0º C B) -1ºC C) 5ºC D) -5ºC E) 10ºC

56. Torpağın aqreqatlara ayrılmaq parçalanmaq qabiliyyəti nə adlanır?
A) Torpağı strukturu B) Torpağın genezisi C) Torpağın xassələri
D) Torpağın quruluşu E) Torpağın münbitliyi

57.Ölçüsü 1mm-dən böyük bütün hissəciklər nə adlanır ?
A) Torpağın skelet hissəsi B) Torpağın dayaq hissəsi C) Torpağın humin hissəsi
D) Torpağın struktur hissəsi E) Torpağın humus hissəsi

58. Ölçüsü 1mm-dən kiçik hissəciciklər isə nə adlanır?
A) Torpağın narın hissəsi B) Torpağın skelet hissəsi C) Torpağın humus hissəsi
D) Torpağın humin hissəsi E) Torpağın dayaq hissəsi

59. Münbitliyin neçə növü var?
A) 4 B) 5 C) 6 D) 3 E) 2

60. İnsan tərəfindən pozulmamış münbitlik hansıdır?
A) təbii B) süni C) effektiv D) iqtisadi E) bioloji

61. İnsan təsiri nəticəsində torpağın xassə və rejimlərində yaranmış kəmiyyət və keyfiyyət dəyişikliyi hansıdır?
A) süni B) təbii C) iqtisadi D) effektiv E) bioloji

62.Torpaqdan kənd təsərrüfatında istifadə zamanı münbitlik hansıdır?
A) effektiv B) iqtisadi C) sosial D) bioloji E) fiziki

63. Yüksək potenisal münbitliyə malik olan torpaqlar hansılardır?
A) qara B) şorakət C) çimli D) şoran E) podzol

64. Aşağı potensial münbitliyə malik torpaqlar hansılardır?
A) podzol B) şoran C) çimli D) qara E) şorakət

65. Münbitlik haqqında təlimin inkişafı kimin adı ilə bağlıdır?
A) Vilyams B) Dokuçayev C) Zomokosov D) Sibirstev E) Ptolomey

66. Torpağın bitkinin normal inkişafı və böyüməsindən ötrü qida elementləri ilə təmin olunma qabiliyyətinə nə deyilir?
A) Münbitlik B) Humus C) Humin D) Torpaq E) Çürüntü

67. Torpağı dağ süxurlarından fərqləndirən əhəmiyyətli keyfiyyət xassəsinə nə deyilir?
A) Münbitlik B) Çürüntü C) Bataqlıq D) Humus E) Humin

68. Torpağın üst örtüyünün su ilə aşınmasına nə deyil?
A) Eroziya B)Defliyasiya C) Korreksiya D) Ekzarasiya E) Meliorasiya

69. Torpaq örtüyünün küləklə dağılmasına nə deyilir?
A) Defliyasiya B) Eroziya C) Meliorasiya D) Ekzarasiya E) Korreksiya

80. Yer küərsində kənd təsərrüfatı sahələri neçə hektardır ?
A) 4,8 mlrd ha B) 4,0 mlrd ha C) 5 mlrd ha D) 4,6 mld ha E) 4,3 mlr ha

81. Yer kürəsində kənd təsərrüfatı sahələri neçə faiz təşkil edir?
A) 38% B) 30% C) 40% D) 37% E) 36%

82. Adambaşına düşən əkin torpaqları nə qədərdir?
A) 0,25 ha B) 0,20 ha C) 0,26 ha D) 0,27 ha E) 0,13 ha

83. Əlverişsiz torpaqlar hansılardır
A) Şorlaşmış B) Podzollu C) Qırmızı D) Strukturlu E) Struktursuz

84. Şorakətləşmiş torpaqları neçə üsulla təmizləyirlər?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 1 E) 5

85. Torpağın uducu kompleksində olan natrium ionuna və qələviliyinə ekvivalent miqdarda kimyəvi meliorantlar verilir. Bu hansı üsuldur?
A) Kimyəvi meliorasiya B) Fiziki meliorasiya C) Bioloji meliorasiya
D) Aqrobioloji meliorasiya E) Texniki meliorasiya

86. Torpağı təmizləyərkən aqronomik və bioloji tədbirlər kompleksi tətbiq edilir. Hansı üsuldu?
A) Aqrobioloji B) Kimyəvi C) Fiziki D) Mexaniki E) Texniki

87. Azərbaycanda şoran və şorakət torpaqlar hansı ərazidədir?
A) Aran B) Abşeron C) Quba D) Zaqatala E) Qusar

88. Azərbaycanda texnogen çirkənmə hansı ərazidədir?
A) Abşeron B) Biləsuvar C) Qazax D) Gəncə E) Aran

89. Çirklənmənin neçə növü var?
A) 4 B) 3 C) 5 D) 2 E) 6

90. Səth təbəqələrinin dəyişməsi , meliorasiya üçün effetiv olmayan maddə və əşyaların torpağa daxil edilməsi, hansı çirklənmədi?
A) fiziki B) kimyəvi C) bioloji D) radiaktiv E) texniki

91. Gübrələr, neft məhsulları kimyəvi preparatlarla çirklənmə hansıdır?
A) Kimyəvi B) Fiziki C) Texniki D) Bioloji E) Texnogen

92. Torpağın mikroorqanizmlərlə çirklənməsi çirklənmənin hansı növünə aiddir?
A) Bioloji B) Kimyəvi C) Texniki D) Radiaktiv E) Fiziki

93. Torpağa radiaktiv elementlərin daxil olması ilə baş verən çirklənmə hansıdır?
A) Radioaktiv B) Texniki C) Bioloji D) Fiziki E) Texnogen

94. Çirklənmiş torpağların bərpasına nə deyilir
A) Rekultivasiya B) Meliorasiya C) Adaptasiya
D) Defliyasiya E) Ekzarasiya

95. Torpağın məhsuldarlığının artırılmasına nə deyilir?
A) Meliorasiya B) Rekultvasiya C)Ekzarasiya
D) Deflyasiya E) Adaptasiya

96. Çirkənmiş ərazilərdə meşə və kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi nə adlanır?
A) Bioloji rekultvasiya B) Texniki rekultvasiya C) Kimyəvi rekultvasiya
D) Radio rekultvasiya E) Aqro rekultvasiya

97. Spesifik torpaq- ekoloji monitorinqinin neçə vardır?
A) 4 B) 3 C) 2 D) 5 E) 6

98. Gigiyena cəhətdən torpaqların keyfiyyətini və təhlükəsizlik dərəcəsini müəyyən edir. Bu hansı monitorinqdir?
A) Lokal B) Regional C) Fon D) Qlobal E) Beynəlxalq

99. İnsan fəaliyyətinin bütün növlərinin, regionun ətraf mühitinin vəziyyətinə təsirinin qiymətləndirilməsinə yönəlib. Bu hansı monitorinqdi?
A) Regional B) Lokal C) Qlobal D) Fon E) Beynəlxalq

100. Ərazinin torpaqlarının vəziyyətinə nəzarət etmək məqsədilə aparılır. Bu hansı monitorinqdi?
A) Fonal B) Qlobal C) Lokal D) Regional E) Beynəlxalq

101. Kimyəvi maddələrin atmosferdə uzaq məsafələrə aparılması hesabına baş verən çirklənmənin ümumi planetar yayılmasına nəzarət sistemidir? Bu hansı monitorinqdi?
A) Qlobal B) Lokal C) Regional D) Fonal E) Beynəlxalq

102. “Ekoloji inkişaf və təbiətin Mühafizəsi” nə zaman qəbul olundu?
A) 1962 B) 1960 C) 1963 D) 1965 E) 1966

103. Ətraf mühitin mühafizəsinə hansı beynəlxalq təşkilat nəzarət edir?
A) BMT B) MDB C) AŞPA D) OPEK E) TANAP
104. Beynəlxalq ətraf mühiti mühafizə günü nə zamandı?
A) 5 iyun B) 6 iyun C) 10 iyun D) 11 iyul E) 1 iyun
105. BMT-nin ətraf mühiti məsələsi üzrə konfrans nə zaman keçirildi?
A) 1972 B) 1970 C) 1960 D) 1975 E) 1980
106. BMT-nin ətraf mühafizəsi məsələsi üzrə konfrans hansı şəhərdə keçirilib?
A) Storholm B) Rio-de- Janero C) Vaşinqton
D) Mianilla E) Los- Ancelos
107. Davamlı inkişaf modeli nə zaman qəbul edildi?
A) 1992 B) 1903 C) 1995 D) 1980 E) 1999
10. Torpağların məhsuldarlığına görə müqayisəli qiymətləndirilməsi necə adlanır ?
A) bonitirovka B) qranulometriya C) kartoqram
D) mellorasiya E) rekultivasiya
109. Kənd təsərrüfatından istifadə olunan torpaqların eroziya prosesinə məruz qalmasına əsas səbəb nədir?
A) Yamac boyu şumlanma , intensiv otarılma və meşələrin məhv edilməsi
B) Əhalinin sürətlə artması və ərzağa tələbatın artması D) Düzənlik ərazilərdə yalnı taxılçılığın inkişaf etdirilməsi
C) Dağ yamaclarında yalnız irriqasiya əkinçiliyindən istifadə olunması
E) Heyvandarlıq sahələrinin genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi
110. Respublika ərazisinidə insanların təsərrüfat fəaliyyətindən aslı olaraq ən çox erroziya prosesinə məruz qalan iqtisadi – coğrafi rayon hansıdır?
A) Naxçıvan MR-da B) Quba – Xaçmaz rayonunda C) Şəki- Zaqatala zonasında
D) Gəncə - Qazax rayonunda E) Lənkəran – Astara rayonunda
111. Eroziyaya qarşı mübarizə tərdbirləri hansılardan ibarətdir?
A) fitomeliorasiya , aqrotexniki və hidromeliorasiya B) rekultivasiya , texniki , bioloji
C) biomeliorasiya , hidrotexniki, bioloji D) meşə salma, fiziki meliorasiya E) kimyəvi meliorasiya, terraslaşma
112. Yamacları eroziyadan qorumaq üçün kənd təsərrüfatı bitkilərin becərilməsində tətbiq edilən torpaq-qoruyucu tədbirlər necə adlanır?
A) aqrotexniki B) fitomeliorativ C) hidrotexniki D) terraslaşdırma E) rekultativ
113. rütubətli subtropik ərazilərin torpaqlarında öz – özünü təmizlənmə xüsusiyyəti nə üçün sürətli gedir?
A) rütubətin və istiliyin optimal olmasına görə B) rütubətin az olması və quru iqlim şəraitinə görə
C) yeraltı suların səthə yaxınlığına görə D) geokimyəvi anomalyanın yüksək olması ilə
E) bütün toksikoloji normaların yüksək səviyyədə olmasına görə
114. Torpaq əmələgəlmə prosesi nədir?
A) Zaman daxilində süxurların , relyefin , bitki və heyvanat aləminin qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranan təbii – tarixi cisimdir
B) Dağ süxurlarının və mineralların aşınmasıdır
C) İqlim elementlərinin , yəni istiliyin və rütubətin paylanması nəticəsində əmələ gələn maddədir
D) Bitki və heyvanat aləmi qalıqlarının çürüməsindən əmələ gələn üzvi – mineral birləşmədir.
E) Geoloji quruluşun və relyef formalarının təsiri nəticəsində formalaşan üzvi –mineral kompleksdir.
115. Fiziki aşınma nədir?
A) Süxur kütləsinin qeyri- bərabər qızması və soyuması nəticəsində öz bütövlüyünü itirən xırdalanma prosesidir
B) Yer qabığını təşkil edən süxurların əmələ gəlmə şəraitidir
C) Süxurların ilkin yarandığı mühitdə temodinamik bir prosesdir
D) Yüksək təzyiq nəticəsində əmələ gəlmiş süxurları təşkil edən mineral birləşmələr kompleksidir.
E) Təzyiq prosesləri nəticəsində substrat əmələ gətirməsidir.

116. Kimyəvi aşınma nəyə deyilir?
A) Əsasən su, karbon qazı və oksigenin təsiri nəticəsində mineralların kimyəvi tərkibinin dəyişməsidir.
B) Kimyəvi aşınma süxurların və mineralların yeni birləşmələr əmələ gətirməsidir
C) Yeni mineralların temperatur rejiminə təsir göstərən amildir
D) Suya karbon qazının daxil olduğu halda yaranan turş mühitdir
E) Suya hidrogen qazının daxil olduğu zaman yarandığı turş mühitdir.
117. Torpaq tiplərinin ən mühüm qanunu olan şaquli (yüksəklik) zonalıq qanunu ansı alim tərəfindən müəyyən edilmişdir?
A) V.V.Dokuçayev B) K.D.Qlinka C) L.İ.Prasolov D) Ç.E.Kelloq E) D.Q.Vilenski
118. Torpaq ehtiyatları əsasən neçə böyük qrupa ayrılır?
A) 3 B) 2 C) 4 D) 5 E) 6
119. Dünyanın torpaq fondu Yer səthi sahəsinin neçə hissəsinin təşkil edir?
A) 1/4 B) 2/4 C) 3/5 D) 2/3 1/3
120. Avropanın hansı hissəsində torpaq ehtiyatlarının 30%-becərilən torpaqların payına düşür?
A) Qərbi Avropa B) Cənubi Avropa C) Orta Avropa D) Şərqi Avropa E) Şimali Avropa
121. Asiya regionunda ərazinin yarısının əkin ahəsi kimi istifadə olunan ölkə hansıdır?
A) Hindistan B) Çin C) Qazaxıstan D) Rusiya E) Monqolıstan
122. Hal-hazırda Avstraliya ərazisinin neçə faizi mənimsənilmişdir?
A) 25% -i B) 43,7%-i C) 21%-i D) 35%-i E) 40,5%-i
123. Yer kürəsi quru hissəsinin neçə faizi əkin sahəsinin payına düşür?
A) 10% B) 15% C) 23% D) 18% E) 37%
124. Tropik yarımsəhra və səhra vilayətlərinin formalaşmasında hansı coğrafi elementböyük rol oynayır?
A) quru passat küləkləri B) isti okean cərəyanları C) rütubətli musson küləkləri
D) qərb küləkləri cərəyanı E) şimal- qərb küləkləri
125. Ən böyük subtropik səhra və yarımsəhra vilayəti hansıdır?
A) Afrika- Asiya vilayəti B) Avstraliya vilayəti C) Cənubi Amerika vilayəti
D) Şimali Amerika vilayəti E) Cənubi Afrika vilayəti
126. Amerika qitəsində hansı ölkənin 50%-ə qədəri azməhsuldar və qeyri – məhsuldar sahələrdən ibarətdir?
A) Kanada B) Argentina C) Boliviya D) Meksika E) Brazilya
127. Dünyanın ümumi torpaq fondu nə qədərdir?
A) 13392 milyon ha B) 868 milyon ha C) 14055 milyon ha
D) 15500 milyon ha E) 19810 milyon ha
128. Orta hesabla bir nəfər planet sakini üçün ərzaq istehsalından ötrü nə qədər torpaq sahəsi tələb olunur?
A) 0,3-05 ha B) 1,2-2 ha C) 0,02-01 ha D) 3,2-3,5 ha E) 0,5-1,5 ha
129. Son 300 ildə Yer kürəsinin əsas sahələri olan meşə , otlaq və əkin sahələrində artım və azalma nisbəti necə dəyişmişdir?
A) meşə- azalmış, otlaq- dəyişməmiş, əkin- artmışdır B) Meşə - azalmış, otlaq- artmış, əkin- azalmışdır
C) meşə - dəyişməmiş, otlaq- azalmış, əkin- azalmışdır D) meşə- artmış, otlaq azalmış, əkin – artmışdır
E) meşə -artmış, otlaq- artmış, əkin- dəyişməmişdir.
130. Bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə şəhərlərin ərazisi hansı torpaqların hesabına genişləndirilir?
A) şumlanmış torpaq sahələri B) faydalı qazıntı çıxarılan ərazilər
C) qurudulmuş göl çalaları D) dağlıq ərazilərin torpaqları E) qurudulmuş bataqlıqlar

131. Bütün dünyada ekstra arid səhraların sahəsi nə qədərdir?
A) 9mln km^2 B) 17 mln km^2 C) 38,5 mln km^2 D) 5,3 mln km^2 E) 22,5 mln km^2
132. Hal- hazırda hər il sahəsi genişlənərək yararlı torpaqları məhv edən səhralar hansılardır?
A) Atakama , Tar, Böyük Səhra B) Qızılqum, Qobu, Viktoriya C) Namibiya, Qaraqum, Təklə-Məkan

D) Hibson, Rub-əçi-Xali, Kaklaxari E) Viktoriya, Atakama, Qızılqum
133. Torpaq sahələrinin ekoloji şəraitini nəzərə almaqla genişləndirilməsi əsasən hansı ərazilərin hesabına mümkündür?
A) meşə sahələri B) bağ çəmənləri C) yarımsəhralar D) arid çöllər E) bedlend ərazilər
134. Amerika regionun ən çox mənimsənilən hissəsi haradadır?
A) ABŞ ərazisi B) Latın Amerikası C) Kanada ərazisi
D) Argentina ərazisi E) Mərkəzi Amerika
135. Afrika regionunun torpaq ehtiyatlarından əsasən hansı istiqamətdə istifadə edilir?
A) örüşlər üçün B) sənaye sahələri C) əkinçilik üçün D) bağ sahələri E) faydalı qazıntılar
136. Boz torpaqların hansı yarımtipləri mövcuddur? 1. Şorakətli 4. Kirəcli 2. Tünd 5. Açıq- boz 6. Rütubətli
A) 1.3.4 B) 2.4.6 C) 1.3.5 D) 2.3.5 E) 4.5.6
137. Qırmızı – sarı ferralit torpaqların yaranması üçün əsasən hansı iqlim şəraiti lazımdır
A) daha isti və rütubətli şərait B) daha quru və isti iqlim şəraiti
C) gecə və gündüz arasında temperatur fərqi çox olduqda
D) yağıntıların miqdarı çox , temperatur az olduqda E) daha soyuq və tayqa iqlim şəraitində
138. Tropik qurşaqlarda əkinçilik məqsədilə ən çox hansı tip torpaqlardan istifadə edilir?
A) marqalit və bərkimiş qara topraqlarda B) rütubətli və qırmızı – sarı torpaqlardan
C) açıq boz və boz – qonur torpaqlardan D) duzların səthə çıxdığı səhra torpaqlardan
E) şabalıdı və tünd qəhvəli torpaqlardan
139. Tropik qurşağın digər qurşaqlarla müqayisədə əkinçiliyin arealını hansı sahələrin hesabına artırmaq mümkündür?
A) rütubətli tropik meşə sahələrinin hesabına B) tropik səhraların hesabına
C) dağlıq ərazilərin torpaqlarının hesabına D) vulkanik mənşəli torpaqlarıb hesabına
E) karbonatlı qırmızımtıl və şorakətli torpaqların hesabına
140. “Bozqır” vilayətlər deyəndə nə başa düşürsünüz?
A) meşələrdən azad edilmiş çəmənliklər B) boz torpaqlı yarımsəhra ərazilər
C) şoranlaşmış ərazilərin çəmənlikləri D) alp və subalp çəmənliklərinin torpaqları
E) açıq qəhvəli torpaqların yayıldığı ortadağlıq
141. Subtropik qurşaqda əkinçilikdə ən çox hansı tip torpaqlardan istifadə olunur?
A) qəhvəyi və bərkimiş qara torpaqlardan B) şabalıdı və şoran torpaqlardan
C) boz- podzol və podzol- qleyli torpaqlar D) sarı – qırmızı və ferralitləşmiş torpaqlardan
E) duzların səthə çıxdığı şoran torpaqlardan
142. Qazaxıstan subtropik ərazilərində yerləşn Qaraqum və Qızılqum səhralarının şorlanmasına və bataqlıqlaşmasına səbəb nədir?
A) Amudərya və Sırdərya çaylarından çəkilmiş suvarma kanalları
B) Orta illik yağıntıların çox olması və buxarlanmaın az olması
C) Bəzi sahələrində kənd təsərrüfatının intensiv inkişaf etdirilməsi
D) Azov dənizinin suyunun artılması məqsədilə çəkilmiş su kanalları
E) Heyvadarlıq sahələrinin inkişaf etdirilməsi
143. Dünya regionları arasında torpaq ehtiyatlarından əkinçilik məqsədilə ən çox istifadə edilən region hansıdır?
A) Qərbi Avropa B) Şərqi Avropa C) Şimali Avropa D) Şimali Afrika E) Cənubi Amerika
144. Az məhsuldar sahələrə planetin hansı hissələri aid edilir?
A) tundra, meşə- tundra və bataqlıqlar B) qumluqlar, çəmən və örüşlər
C) bağ və plantasiyalar, buzlaqlar D) yarğanlar, qobular, qar sahələri

E) səhralr, tundra və meşə - kolluqlar
145. Afrikanın əkinçilik aqrolandşaftları hansı hissələri əhatə edir?
A) şimal və cənub ucqarlarda B) ekvator boyu və Efiopiyada C) şərq və qərb hissələrində
D) Atlantik sahili boyu E) materik daxili mussonlarda
146. Amerika qitəsinin əsas hissəsini hansı tip əkinçilik sahələri əhatə edir?
A) monokultur tarlaçılıq landşaftları B) dəmiyə əkinçiliyi sahələri
C) bağ və plantasiya əraziləri D) tütünçülük və çayçılıq E) suvarma əkinçiliyi sahələri
147. Əsasən qədim və müasir allüvial çöküntülər üzərində hansı torpaqlar əmələ gəlir ?
A) boz torpaqlar B) boz – qonur torpaqlar C) şabalıdı torpaqlar
D) sarı torpaqlar E) çəmən torpaqlar
148. Tropik meşələrin qırılıb məhv edildiyi bir çox sahələrdə hansı tip bitkilər əmələ gəlmişdir?
A) epifitilər və lianlar B) alçaq boylu kollar C) kserofit meşələr
D) rütubətli meşələr E) arid meşələr
149. Ən zəif mənimsənilmiş və yalnız özünəməxsus kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilən qurşaq hansıdır?
A) tropik qurşaq B) ekvatorial qurşaq C) mülayim qurşaq
D) subboreal qurşaq E) subtropik qurşaq
150. Tropik qurşağın torpaq kütləsinin mineral hissəsinin dəyişməsi prosesi necə adlanır?
A) ferralitləşmə B) lateritləşmə C) takirlaşma D) bataqlaşdırma E) şoranlaşma
151. Tropik rütubətli və dəyişən rütubətli meşələr torpaq-bioiqlim vilayəti daxilində necə adlandırılır?
A) humid və semihumid B) humid və arid C) semiard və semihumid
D) kserofit və humid E) arid və kserofil
152. Tropiklərin quru savannalarının qaratorpaqları ən çox hansı ərazilərdə yayılmışdır?
A) Hindistanda, Afrikada, Avstraliyada B) Cənubi Amerika İndoneziyada, Efiopiyada
C) Avstraliya, Şimali Amerika, Cənubi Afrikada D) Çinin cənubunda, Orta Asiyada və Avropada
E) Aralıq dənizi sahillərində, Qvineya körfəzi sahillərində
153. Palıd- vələs qarşılıqlı kserofit meşələrin altinda əsasən hansı torpaq tipi əmələ gəlir?
A) qəhvəyi torpaqlar B) boz- qəhvəyi torpaqlar C) şabalıdı torpaqlar
D) sarı torpaqlar E) podzol torpaqlar
154. Torpaqların müxtəlif dərinliklərindı və aşınma qabığında toplanan dəmirli- kvarslı konkresiyalar necə adlanır?
A) Lateritləşmə B) Brekçiyalar C) Lyoslaşma D) Terralitləşmə E) Solonçaklar
155. Əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?
A) tropik meşələrin sürətlə qırılmasına B) irriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
C) eroziya və denudasiya proseslərinin artmasına D) sürüşmə hallarının intensivləşməsinə
E) okeanların süni şəkildə qurudulmasına
156. Azərbaycanda antropogen mənşəli landşaftlara aid torpaq tipli hansıdır?
A) dağ qara torpaqlar B) dağ qonur torpaqlar C) qırmızı- ferralit torpaqlar
D) şabalıdı torpaqlar E) şoran torpaqlar
157. Ferralitləşmə prosesinin getməsi üçün lazım olan yağıntı miqdarını göstər:
A) 800-1000 mm B) 500-800mm C) 1000-1200mm D) 1500-1600mm E) 200-300mm
158. Laterritləşmə prosesinin yaranması hansı təbii hadisənin hesabına baş verir?
A) dəmir birləşmələrinin , torpaq məhlullarının yan axınlarının gətirilməsi ilə
B) quraq mövsümün daha uzun yağıntıların isə nisbətən az olduğu ərazilərdə
C) kserofit meşə və quru savannalrda torpaqların minerallaşması ilə
D) termik şəraitin oxşar olduğu torpaqların yayılmasında rütubətin çoxluğu ilə
E) yodlu- bromlu məhlulların torpaq səthindən dərinliklərə yuyulması ilə

159. Lateritləşmiş sahələrdə formalaşan dəmirli- kvarslı hissələr torpağın hansı sahələrində toplanır?
A) torpaqların müxtəlif dərinliklərdə və aşınma qabığında
B) əhəng tərkibli süxurların üstünlük təşkil etdiyi sahələrdə
C) rütubətlənmə və torpaqəmələgətirici süxurların üstünlük təşkil etdiyi ərazilərdə
D) termik şəraitin oxşar olduğu dərin qatlarda
E) bataqlıqlaşmanın intinsiv getdiyi rütubətli sahələrdə
160. Torpaq nədir?
A) torpaq, torpaq əmələgətirən amillərin birgə və qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranan cisimdir
B) bitki yetişən yerin üst səthidir
C) bitki və heyvanat aləmi, insanlar və bütün canlıların yaşayış məskənidir
D) həyat üçün vacib amildir E) torpaq mineral maddədir
161. Torpik qurşaqlarda meşə altındakı torpaqların günəş şüaları almaması nə ilə nəticələnir ?
A) torpağın səthi tez parçalanan üzvi qalıqlarla örtülü olur
B) torpaq səthi bəsitləşir və humusun miqdarı azalır
C) qələvi və əhəng tipli süxurlar üstünlük təşkil edir.
D) lyanakimlərin miqdarı artır və cəngəliklər yaranır.
E) rütubətin miqdarı və bataqlıqlaşma prosesi sürətlənir.
162. Tropik rütubətli – meşələr vilayətində tünd qırmızı və tünd tropik meşə torpaqları əsasən hansı süxurlarınn üzərində formalaşmışdır?
A) qələvi və əhəngli süxurlar üzərində B) yura və təbaşir yaşlı süxurlar üzərində
C) laterit horizontlu süxurlar üzərində D) izafı turşuluğun mövcud olduğu dağ süxurlarında
E) eroziyanın sürətli inkişaf etdiyi sahələrdə
163. Torpağın bərk fazasını hansı minerallar təşkil edir?
A) maqnatik və çökmə B) maqmatik C) metomorfik D) törəmə E) ilkin və törəmə
164. Torpaq əmələgətirən süxurlar tərkibindəki qələvi metalların və əsasların miqdarına görə hansı süxurlara bölünür?
A) maqmatik və çökmə B) metqomrfik və çökmə C) maqmatik və metomorfik
D) karbonaflı və qələvi E) çökmə və qələvi
165. İzafı turşuluğun olduğu , eroziyanın və səth laterit horizantların təsiri nəticəsində münbitliyi azalan və istifadəyə yaramayan torpaqlar hansı ərazilərdədir ?
A) tropik rütubətli –meşələr vilayətində B) torpiklərin quru savannalarında
C) tropik kserofit – meşə qurşağında D) tropik səhra və yarımsəhralarda
E) tropik qəhvəyi- qırmızı və qara torpaqlarda

166. Takırlar nədir?
A) gilli səhraların torpaqlarıdır B) küləşi – boz torpaqdır C) natrinin – xloridli torpaqdır
D) humusu çox olan torpaqdır E) qələvili və udma tutumu az olan torpaqdır
167. Tropik qurşağın əsasən hansı vilayətlərində çillik daha çox inkişaf etmişdir?
A) quru tropik vilayətlərdə B) rütubətli tropik vilayətlərdə C) savanna vilayətində
D) ferralitləşmiş vilayətlərdə E) vulkanik və laterifləşmiş vilayətlərdə
168. Torpağın maye fazasının bitki üçün əhəmiyyəti nədən ibarətdir ?
A) mikroorqanizmlərin minerallaşmasından B) üzvi birləşmələrlə qidalanmasından
C) mineral maddələrdə qidanalanmasından D) anion tərkibinin dəyişməsindən
E) kation tərkibinin dəyişməsindən
169. Quru passat küləklərinin təsiri altında olan təbii qurşaq hansıdır?
A) tropik qurşağın səhra və yarımsəhraları B) mülayim qurşağın səhra və yarımsəhraları

C) şimal və cənub qütblərin buzlaq sahələri D) subtorpik qurşağın rütubətli əraziləri
E) tropik qurşağın quru savannaları
170. Yarımsəhra vilayətlərində seyrəkləşmiş, səhralaşmış savannalarda hansı tip torpaqlar yayılmışdır?
A) qırmızımtıl- qonur torpaqlar B) açıq şabalıdı torpaqlar C) rütubətli sarı torpaqlar
D) boz,boz-qonur torpaqlar E) qırmızımtıl- qonur torpaqlar
171. Tropik qurşağın ən çox mənimsənilən torpaqları hansı ərazilərə məxsusdur?
A) dağlıq ərazilərə B) yarımsəhra ərazilərə C) savannalara
D) rütubətli meşələrə E) qırmızımtıl- ferralit torpaqlara
172. Kaliformiya rayonunu əhatə edən Şimali Amerika vilayəti hansı qurşağın ərazisinə aiddir?
A) subtropik qurşağın səhra və yarımsəhralarına B) mülayim qurşağın qaratorpaqlarına
C) tropik qurşağın savannalarına D) tropik qurşağın səhra və yarımsəhralarına E) tropik qurşağın dağ səhralarına
173. Subtropik qurşada kserofit – meşə və kolluqlu-bozqır vilayətlərin əsas tipi hansılardır?
A) qəhvəyi və boz – qəhvəyi B) sarı və qırmızı C) qırmızımtıl- qara
D) qara və şabalıdı E) gilli və qleyli sarı
174. Sutropok quşaqda hansı torpaq- aqroekoloji vilayətlər ayrılır?
1. rütubətli subtropik meşələr vilayəti 2. Düzən və dağlar ərazilərin meşələri
3. ferralit və siallit – ferralit vilayət 4. Subtropik kserofit- meşə və kollu bozqır vilayəti
5. subtropik yarımsəhra və səhralar vilayəti 6. Subtropik bərkimiş torpaqlar vilayəti
A) 1.4.5 B) 2.3.6 C) 2.4.6 D) 1.3.5 E) 2.5.6
175. Qara torpaqlar əsasən hansı bitkilər altında əmələ gəlir?
A) ot bitkiləri altında B) qarışıq meşələr altında C) iynəyarpaqlı meşələr altında
D) iynəyarpaqlı meşələr altında E) enliyarpaqlı meşələr altında
176. Torpaq əmələgəlmənin energetikasını ilk dəfə dünya miqyasında hansı alim öyrənmişdir?
A) Volobuyev B) Gerasimov C) Buyanovski D) Rode E) Ponomaryova
177. Şoran torpaqlar hansı torpaqlara deyilir?
A) Duzların maksimum miqdarının üstəki qatında toplanmasına
B) Duzların maksimum torpaq profilinin orta hissəsində toplanmasına
C) Duzların torpaqğın aerasiya zonasında toplanmasına
D) Duzların toprağın metrdən dərinlikdə yerləşdiyi halına E) Duzların maksimum 2 metrdən dərində yerləşməsinə
178. Bütün materiklərdə yayılan subtropik vilayət hansıdır?
A) kserofit- meşə və kollu – bozqır vilayət B) rütubətli – meşə vilayəti
C) yarımsəhra və səhra vilayəti D) qəhvəyi torpaqlar vilayəti E) kserofit- meşə və savannalar vilayəti
179. Subtropik üçün əsas torpaqəmələgəlmə prosesləri hansıdır?
1. ferralitləşmə 2. Podzollaşma 3. Bərkimə 4. Qəhvəyi 5. Lateritləşmə
6. boz torpaq 7. Qara topraq 8. Humidləşmə
A) 1.3.4.6 B) 1.3.7.6 C) 1.2.5.7 D) 2.4.6.8 E) 3.5.7.8
180. Torpaqğın kimyəvi tərkibi ən çox , hansı elementdən ibarətdir?
A) oksigendən B) silisumdan C) aluminiumdan D) dəmirdən E) kalsium və maqneziumdan
181. Tipik qara torpaqlarda humus qatının qalınğın necə santimetrdir ?
A) 40-60 sm B) 1-2 sm C) 5-10 sm D) 10-20 sm E) 20-40 sm
182. Subtropik qurşaqda sahəsi ən geniş yayılmış vilayətlər hansıdır?
A) yarımsəhra və səhra vilayəti B) rütubətli meşə vilayəti C) kserofit meşə vilayəti
D) kolluq- bozqır vilayəti E) savanna vilayəti
183. Subtropik qurşaq üçün xaraktrik olan torpaq- əmələgəlmə prosesi hansılardır?

1. Soranvari və şorakətli 5. Boz torpaqlar 2. Subtorpik ferralitləşmə 6. Subtropik bataqlıqlar
3. qəhvəli torpaqıar 7. Siallit torpaqlar 4. Lateritləşmə 8. Subtropik bərkimə
A) 2.3.5.8 B) 1.3.5.7 C) 2.4.5.8 D) 3.4.7.8 E) 4.5.7.8
184. Torpaq əmələgəlmədə ümumi enerjinin neçə faizi transpirasiyaya və buxarlanmaya səbəb olur?
A) 90-95% B) 55-60% C) 65-75% D) 75-90% E)100%-dən çox

185. Torpaq möhtəviyyatı nədir?
A) Topraqda olan , lakin torpaq əmələgəlmə prosesi ilə əlaqəsi olmayan üzvi və mineral mənşəli cisimlərdir
B) Torpağın rəngini əks etdirən morfoloji əlamətdir C) Bioloji yeni törəmədir
D) Torpağın strukturumu əks etdirən elementin E) Üzvi maddələrin çatlar vasitəsi ilə dərinliyə daxil olmasıdır
186. Subboreal qurşaq daxilində torpaq- aqroekoloji vilayətlərinin üç əsas tipi hansılardır?
1. Subboreal qauraq bozqır vilayəti 2. Subboreal şorakətəmələgəlmə vilayəti
3. Subboreal siallit gilləşmə vilayəti 4. Subboreal quraq bozqır vilayəti
5. Subboreal yarımsəhra və səhra vilayəti 6.subboreal bozqır qara torpaqlar vilayəti
A) 1.4. 5 B) 1.2.4 C) 2.4.6 D) 3.5.6 E) 2.3.6
187. Şabalıdı topraqlar subboreal qurşağın əsasən hansı zonalarında yayılmışdır?
A) quru bozqır zonalarında B) yarımsəhra zonalarında C) oksan sahil zonalarında
D) rütubətli düzənliklərdə E) yüksək dağlıq zonalarında
188. Yarımsəhra və səhra əraziləri subtropik qurşağın neçə faizini əhatə edir?
A) 40%-ə qədər B) 65%-dən çox C) 20%-i D) 37,5%-i E) 53%-dən çox
189. Yarımsəhra və səhra ərazilərin yayıldığı ən böyük vilayətlər hansılardır?
A) Afrika- Asiya, Cənubi Amerika B) Şimali Amerika- Avstraliya C) Avstraliya, Cənub- Şərqi Asiya
D) Cənubi Afrika, Şimali Avropa E) Şimali Amerika, Afrika
190. Boreal tayqa- meşə vilayətinin əsas iki tipi hansılardır?
1. Tayqa vilayəti 2. Tundra vilayəti 3. Meşə- çöl vilayəti 4. Çəmən- meşə vilayəti
A) 1.4 B) 2.3 C) 1.2. D) 3.4 E) 1.3
191. Boreal torpaq- bioiqlim qurşağı yalnız hansı materiklərdə inkişaf etmişdir?
A) Şimali Amerika və Avrasiya B) Şimali Amerika və Antarkida C) Avrasiya və Cənubi Amerika
D) Cənubi Amerika və Avstraliya E Afrikanın Cənubi və Avstraliya
192. İynəyarpaqlı meşə zonasının torpaqlarının hansı rəng çalarları vardır?
A) açıq, biz, küləbənzər B) boz və tünd – boz C) tünd boz və qara D) şabalıdı və qonur E) sarı və qırmızı
193. Subboreal meşə vilayətinin meşə örtüyündən məhrum olduğu ərazilər hansılardır?
A) Şərqi Asiya və Şimali Amerikanın qərbi B) Qərbi Avropa və Şimali Amerika
C) Cənubi Amerika və avstraliyanın cənubu D) Şərqi Avropa və Cənubi Asiya E) Afrikanın Aralıq dənizi sahilləri
194. Subboreal bozqır vilayətin Avrasiya hissəsini tutan əsas ölkələri göstər:
A) Rusiya, Ukrayna , Çin, Monqolustan B) Yaponiya, Qazaxıstan, Azərbaycan
C) Ukrayna, Hindistan, Nepal, Tayvan D) Polşa, Rusiya, Qazaxıstan, Koreya
E) Azərbaycan Türkmənistan, Qazaxıstan

195.Subboreal bozqır vilayətlərin əsas ekoloji problemləri hansılardır?
A) su balansının , gübrə və qida rejiminin pozulması , emoziya
B) torpaqların dah çox siallit və duzlu aşınma qabığı üzərində yayılması
C) genetik cəhətcə dəyişdirilməsi və səhralaşmaya məruz qalması

D) qara torpaqların az məhsuldar olması və şorlaşması
E) torpaqların həddindən çox rütubətlənməsi və lateritləşməsi
196. Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan torpaqların payına düşür?
A) 50%-dən çox B) 35%-dən az C) 70%-dən az D) 47%-dən az E) 60%-dən çox
197. Ən əlverişli dəmyə əkinçiliyi üçün yararlı torpaqlar hansı ərazilərə uyğun gəlir?
A) meşə sahələrinə B) səhralara C) buzlaqlara D) quru çöllərə E) yarımsəhralara
198. İlk dəf topraqların mühafizəsi üzrə deklarasiya və fəaliyyət planı neçənci ildə harada edilmişdir?
A) 1972 –ci ildə Stekholmda B) 1991-ci ildə Bakıda C) 1964-cü ildə Londonda
D) 1985-ci ildə Vyanada E) 1976-ci ildə San-Fransiskoda
199. Torpaqların istifadə qaydalarını əks etdirən Torpaq Məcəlləsi haqqında qanun neçənci ildə qəbul edilmişdir?
A) 1191-ci ilin noyabrında B) 1992-ci ilin martında C) 1990-cı ilin mayında
D) 1988-ci ilin avqustunda E) 1994-cü ilin sentyabrında
200. Humus itkisinin qarşısının alınması üçün turş torpaqlarda hansı aqrotexniki işlər aparılır?
A) torpaq səthi əhənglənməlidir B) kimyəvi gübrələrlə təmin olunmalıdır
C) yamaclar terraslaşdırılmalıdır D) eninə şumlanma aparılmalıdır E) meliorasiya tədbirləri görülməlidir.
201.Boz- meşə torpaqlarının əmələ gəldiyi iqlim şəraitini , bitki örtüyünü və süxurlarını müəyyən et.
A) kontinental , ot birkiləri ilə zəngin enliyarpaqlı meşələr , lösəbənzər gillicələr
B) boreal , qara şam , torflu –qleyli (qalıq podzol) C) subtropik , relikt meşələr, metomorfik- çökmə
D) eknatorial , kolla və kolluklar, şoranlıqlar E) kontinental, toz ağacı və ağcaqanad, bolonlu- gillicəli
202. Rütubətli subtropik meşələrin qırmızı torpaqları MDB ölkələri arasında əsasən hansı regionda yayılmışdır?
A) Acarıstanda B) Uzaq şərqdə C) Lənkəranda D) Moldovada E) Tacikstanda
203. Meşə topraqlarının turş mühitində ən geniş yayılmış mikroorqanizmlər hansılardır?
A) göbələklər B) bakteriyalar C) azot fiksatorlar D) fosfobakteriyalar E) silikat bakteriyalar
204. Eroziyaya qarşı müxtəlif ağac, kol cisimləri və ot səpilməsi ilə aparılan mübarizə tədbirləri necə adlanır?
A) fitomeliorasiya B) rekultivasiya C) irriqasiya D) hidromeliorasiya E) defilyasiya

205. Oskigeni sürətlə mənimsəyən yosunların çoxluq təşkil etdiyi suxurlarda nə kimi ekoloji pozulma baş verir?
A) oksigen azalır və bu da balıqların məhvinə səbəb olur . C) fosforlu birləşmələrin mühərriliyi azalır
B) suyun dövranı zəifləyir və buxarlanma azalır E) su bakteriyalarının miqdarı artır və suyun səviyyəsi aşağı düşür
D) sulfatlarda torfun qalınlığı artır və bataqlıq yaranır
206. Ətraf mühitə daxil olan tullantılardan hansılar daha təhlükəlidir?
A) civə, qurğusun, kadmiun , flor B) hidrogen, azot, fosfor, kalium C) arqon, natrium, alüminium
D) kalsium, dəmir, gümüş, hidrogen E) oksigen, kömür, volfram, kvarsit
207. Su eroziyası hansı tip torpaqların yayıldığı sahələrdə özünü daha çox biruzə verir?
1. Boz meşə 2. Qara və şabalıd 3. Qırmızı ferralit 4. Sarı laterit
5. Tayqa və şabalıdı 6. Boz- meşə 7. Tayqa- meşə 8. Qəhvəyi
A) 1.2.5.7 B) 2.4.6.8 C) 1.3.4.6 D) 3.4.5.8 E) 4.6.7.8
208. Aşagıdakılardan hansı eroziyaya qarşı kompleks mübarizə tədbirləridir?
1. aqrotexniki 2. rekultivasiya 3. biokimyəvi 4. çəmən 5. meşə
6. mexaniki 7. hidromeliorativ 8. texniki

A) 1.4.5.7 B) 1.2.3.4 C) 2.4.6.8 D) 1.3.5.8 E) 3.4.5.6

209. Qərbi Avropada geniş yayılmış qonur- meşə torpaqları hansı alimin şərəfinə başqa cür səslənir ?
A) Ramanın torpaqları B) Marbut torpaqları C) Libix torpaqları
D) Middendorf torpaqları E) Teyer torpaqları

210. Rütubətli subtropik meşələrin Sarı torpaqlarının yayıldığı ərazini tap?
A) Xəzər dənizi sahilləri, Lənkəran B) Qafqaz, Qara dəniz sahilləri,Acarıstan
C) Uzaq şərq , Amur çay hövzəsi D) Volqa çayı boyu ərazilər
E) Moldovanın cənubu, Çuluklar çayının hövzəsi

211. Qonur dağ- meşə torpaqları hansı meşə bitkisi və iqlim qurşağında əmələ gəlmişdir?
A) enliyarpaqlı, mülayim isti, rütubətli subborial B) iynəyarpaqlı, mülayim
C) ot bitkiləri altında , arid iqlim qurşağında D) kolluqlar altında , subborial iqlim qurşağında
E) rütubətli tropik meşələr altında

212. V.A. Kovdanın hesablamalarına əsasən deqradasiya prosesi nəöticəsində ildə nə qədər torpaq sahəsi yararsız vəziyyətə düşür?
A) 5-6 min ha B) 6-7 min ha C) 9-10 min ha D) 2-3 min ha E) 4-5 min ha

213. Azərbaycan Respublikasında Torpaq Məcəlləsi haqqında yeni qanun neçənci ildə qəbul edilmişdir?
A) 1991 –ci il B) 1988-ci il C) 1992-ci il D) 1993-cü il E) 1989-cu il

214. İnsanların plansız kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olması nəticəsində hansı eroziya formaları üzə çıxır?
A) yarğan və irriqasiya B) mərz və fasiya C) sirk və morenlər
D) yuyulmuş ana süxur E) takerlar və dyunlar

215.Boreal donuşluq – tayqa vilayətlərində əsasən hansı tip torpaqlar yayılmışdır?(Çəki: 1)
A)Samanı donuşluq – tayqa torpaqlar B)Lösləşmiş podzol torpaqlar
C)Karbonatlı-qleyli torpaqlar D)Çəmən-çimli və bataqlıq torpaqları E)Torflu – qleyli torpaqlar

216.Tundra ərazisinin az bir hissəsini əhatə edən dağ massivləri hansılardır? (Çəki: 1)
A)Xibin , Çikot dağ massivi və Bruks B)Ural , Qafqaz, Zabaykalye C)Şimali Kordilyer , Alp, Bırrınqa
D)Pribaykalye ,Qütb Uralı, Tibet E)İndiqirka, Ural, Viktoriya

217.Afrika zonasının relyefində üstünlük təşkil edən əsas formalar hansılardır? (Çəki: 1)
A)buzlaq-abrazion və akkumlyativ B)dəniz terraslı və düzəltmə səthləri
C)qumlu- karstlar,morenlər və qayalıqlar E)morenlər və lərekzarasyon səthlər
D)Erozyon , mikrorelyeflər və paliqonlar

218.Eroziyaya uğramış və uğrama təhlükəsi olan dağ yamaclarında müxtəlif ağac , kol cinsləri və ot sərilməsi yolu ilə bitki örtüyünün bərpasından ibarət mübarizə tədbiri hansıdır? (Çəki: 1)
A)fitomeliorativ B)hidrotexniki C)biomeliorasiya D)fiziki meliorasiya E)terraslaşdırma

219.Torpaq səthinin müvəqqəti səthi axınlar vasitəsilətədricən yuyulub aparılması prosesi eroziyanın hansı tipinə aiddir?
A)səthi eroziya B)yarğan eroziyası C)külək eroziyası D)günəş eroziyası E)yağış eroziyası

220.Bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə şəhərlərin ərazisi hansı torpaqların hesabına genişləndirilir?
A)şumlanan torpaqların hesabına B)faydalı qazıntıların yayıldığı torpaqlar E)bataqlıq torpaqların hesabına
C)süni göllərin hesabında olan torpaqlar D)dağlıq ərazilərin torpaqları

221.Yer kürəsində təxminən nə qədər torpaq sahəsi suvarılır?
A)2,5 min.km^2 B)1,7 min.km^2 C)3 min.km^2 D)5 min.km^2
E)4,5 min.km^2

222.Yer kürəsində təxminən nə qədər torpaq sahəsi süni şəkildə qurudukmuşdur?

A)8 min.km^2 B)2,5 min.km^2 C)6 min.km^2 D)4,6 min.km^2 E)3 min.km^2
223.Şumlanma zamanı torpaqlardakı əsas hansı indikatorlar dəyişikliyə uğrayır?
A)bitki örtüyü və heyvanat aləmi B)torpaq tipləri və fasiyalar C)landşaft növ və yarımnövləri C)iqlim ünsürləri E)hidroqrafik şəbəkə
224.Hansı qurşaq daxilində suvarılan torpaqlardakı məhsuldarlıq , dəmyə əkinçiliyi tətbiq olunan torpaqlara nisbətən çox yüksəkdir?
A) mülayim B)subekvatorial C)subtropik D) tropik E)ekvatorial
225. Kənd təsərrüfatına və torpaq sahələrinə kəskin ziyan vuran gəmiricilərin artmasına səbəb nədir?
A)geniş sahələrin şumlanması B)meşələrin qırılması C)yamac eroziyalarının çoxalması
D)yeraltı suların səviyyəsinin qalxması E)suvarma əkinçiliyinin inkişafı
226. Dehumifikasiya prosesinin açıqlamasını göstər?
A) torpaqların tərkibindəki humus ehtiyatı itkisi B)torpaqların deqradasiyaya qarşı davamlılığı
C) torpaqların mühafizəsi və deklarasiyası D)torpaq üzərindəki çəmən və örüşlərin istismarı
E)Torpaqların gübrələrlə təmin olunması prosesi
227. Müxtəlif yollarla heyvanların yeminə və insan qidasına daxil olan maddələr hansıdır?
A)pestisidlər B)azot gübrələri C)ağır metallar D)infraqırmızı şüalar E)karbon oksidləri
228.Arktika torpaqlarının əmələ gəlməsində hansı süxurlar iştirak edir?
A)çöküntülü metamorfiq və püskürülmüş , buzlaq mənşəli
B)metamorfiq – ağır mexaniki tərkibə malik C)karbonatlı – lösəbənzər çöküntülər
D)karbonatlı delüvlal yığıntılar E)maqnatik – çökmə mənşəli süxurlar
229.Səhraların bitki örtüyü əsasən hansı bitki qruplaşmalarından ibarətdir?
A)şoran-kol efermerlərindən B)psammofit və efemeroidlərdən C)taxıl və ot bitkilərindən
D)mamır və şibyələrdən E)ağac bitkilərindən
230.Qonur yarımsəhra torpaqlarının əsas zona xüsusiyyəti nədən ibarətdir?
A)mikrobioloji prosesin zəif getməsindən B)mexaniki tərkibin yüngül olmasından
C)şorakət prosesinin yaranmasından D)mexaniki tərkibin ağır olmasından
E)qrunt sularının yaxında yerləşməsindən
231.Boz qonur səhra torpaqlarının sərbəst genetik tip kimi kim tərəfindən ayrılmışdır?
A)Rozanov B)Gerasimov C)Salayev D)Volobuyev E)Sibirtsev
232.Tundra zonasında əmələ gələn əsas torpaq tipləri hansılardır?
A)qleyli,illiüvial – humuslu,torflu-qleyli və bataqlıq B)podzol ,boz-qonur,illüvial-podzol
C)qleyli-çürüntülü,qırmızımtıl-sarı D)dağ-meşə,humuslu-podzol,şorakətli
E)şoranvari,qumlu-boz,elyuvial-podzol
233.Tayqa-meşə landşaftlarının torpaqları hansı bitki formasiyaları altında əmələ gəlir?
A)iynə yarpaqlı meşələr altında B)kollar və çəmənlik bitkiləri altında C)enli yarpaqlı meşələr altında
D)tropik zonanın rütubətli meşələri altında E)bataqlıq bitkiləri altında
234.İynəyarpaqlı meşələr üçün üstünlük təşkil edən bitki örtüyü nədən ibarətdir?
A)ağ şam, qara şam,küknar B)sidr ağacı,fısdıq,ağcaqayn C) palıd,vələs,fısdıq D)fısdıq,vələs,qara şam
E)palıd,ağcaqayn,çinar
235.Boz torpağın mənşəyini və morfoloji əlamətlərinin öyrənilməsi hansı alimə məxsusdur?
A)Gerasimova B)Nenstruyevə C)Salayevə D)Rozanova E)Volobuyevə
236.Karel və ya Tundra nə deməkdir?
A)meşəsiz yer B)şaxtalı yer C)bataqlıq D)soyuq ərazi E)bitkisiz yer

237.Tundra torpaq əmələgətirici süxurlar arasında əsas üstünlük təşkil edən elementlər hansılardır?
A)buzlaq çöküntüləri B)skeletli elyuval süxurlar C)delyuvlal çöküntülər
D)termokarst süxurlar E)qranulometrik elementlər
238.Arktika ərazisinin torpaqlarından hansı məqsədlər üçün istifadə oluna bilər?
A)ovçuluq və qoruq məqsədilə B)heyvandarlığın inkişafı üçün C) əkinçilik üçün
D)sənaye müəsisələrinin inkişafı üçün E)balıqçılığın inkişafı məqsədilə
239.Yarğan eroziyasına qarşı daha geniş tətbiq olunan mübarizə tədbirləri necə adlanır?
A)hidrotexniki B)fitomeliorasiya C)aqrotexniki D)kimyəvi meliorasiya
E)rekultivasiya
240.Düzənlik torpaqlarından fərqli olaraq , dağlıq ərazilərdə ən çox əkilən kənd təsərrüfatı bitkiləri hansılardır?
A)pambıq və taxıl B)qarğıdalı və çəltik C)arpa və kartof D) kartof və tütün E) çay və çəltik